

ФРЕНСКИ ЕЗИК · НИВО 3

Урок 3

Имперфект и разликата с *passé composé* —
двете минали времена и кога се използва кое

● Образуване

● Употреба

● Контраст

● Разказът

СЪДЪРЖАНИЕ

Съдържание

Въведение	Второто минало време
Глава 1	Как се образува
Глава 2	Кога се използва
Глава 3	Имперфект или passé composé
Глава 4	Упражнения
Заклучение	Какво вече можете

ВЪВЕДЕНИЕ

Второто минало време

След *passé composé* идва **imparfait** — второто голямо минало време на френския. Двете не са взаимозаменяеми: *passé composé* разказва **какво се е случило**, *imparfait* описва **какво е било**.

На български разликата е близка до тази между свършен и несвършен вид: *прочетох книгата* (веднъж, завършено) срещу *четях книгата* (продължавало е, без определен край). Тази интуиция ще ви е от голяма полза — но френското разделение не съвпада напълно с българското, затова урокът се спира подробно на контраста.

Добрата новина: *imparfait* е **почти напълно правилно време**. Има само едно изключение в целия език. След неправилните причастия от урок 2, това е почивка.

Глава 1 — Как се образува

Глава 2 — Кога се използва

Глава 3 — Имперфект или *passé composé*

Глава 4 — Упражнения

Урок 2 е предпоставка: *passé composé* трябва да е усвоен, за да се види разликата.

ГЛАВА 1

Как се образува

Едно правило, едно изключение, никакви списъци за наизустяване. *Imparfait* е най-лесното за образуване време във френския.

1 Правилото: първо лице мн.ч. минус -ONS

Взимаме глагола в сегашно време, 1 л. мн.ч. (*nous*), махаме окончанието **-ONS** и добавяме окончанията на имперфекта. Parler: nous parl**ons** → parl- · Finir: nous finiss**ons** → finiss- · Prendre: nous pren**ons** → pren-

Основното : Работи за всички глаголи без изключение — включително за неправилните.

2 Окончанията: -ais, -ais, -ait, -ions, -iez, -aient

Je parlais · Tu parlais · Il / Elle parlait · Nous parlions · Vous parliez · Ils / Elles parlaient.

Капан в диктовка : Внимание при слушане: *-ais*, *-ait* и *-aient* се произнасят еднакво. Разликата е само писмена.

3 Единственото изключение: ÊTRE

Être не следва правилото (*nous sommes* няма -ons). Основата е **ét-**: *j'étais, tu étais, il était, nous étions, vous étiez, ils étaient.*

Само един : Това е единственият неправилен глагол в имперфекта. Целият останал език следва правилото.

4 Правописни особености

Глаголите на **-GER** добавят Е пред А: *manger* → *je mangeais, nous mangions*. Глаголите на **-CER** вземат Ç: *commencer* → *je commençais*.

Защо : Причината е фонетична: без Е и без седий, G и C биха се произнесли твърдо.

5 Глаголи на -IER и -YER

При *nous* и *vous* се получава двойно I или YI: *étudier* → *nous étudiiions, vous étudiez* · *payer* → *nous payions*.

Не е грешка : Изглежда странно, но е правилно: основата завършва на I, а окончанието започва с I.

Четири форми, които трябва да разпознавате

Parler (1 гр.): *je parlais · nous parlions · ils parlaient*

Finir (2 гр.): *je finissais · nous finissions · ils finissaient*

Prendre (3 гр.): *je prenais · nous prenions · ils prenaient*

Être (изключение): *j'étais · nous étions · ils étaient*

Едно правило, едно изключение — това е целият имперфект.

Кое е наистина важното

- Основата идва от 1 л. мн.ч. в сегашно време, без -ONS.
- Окончанията са едни и същи за всички глаголи: -ais, -ais, -ait, -ions, -iez, -aient.
- Être е единственото изключение в целия език.

ГЛАВА 2

Кога се използва

Имперфектът не разказва събития — той описва обстановката, навиците и състоянията. Ако *passé composé* е фотографията на едно действие, *imparfait* е фонът, на който то се случва.

1 Описание в миналото

Обстановка, време, външност, състояние: *Il faisait froid et il pleuvait* — беше студено и валеше · *La maison était grande* · *Elle portait une robe rouge*.

Разпознаване : Всичко, което отговаря на въпроса „как беше“, е имперфект.

2 Повтарящо се действие или навик

Това, което се е случвало редовно: *Quand j'étais petit, j'allais à la mer chaque été* — като малък ходех на море всяко лято · *Le samedi, nous mangions chez ma grand-mère*.

Сигнални думи : Изразите *toujours, souvent, chaque jour, d'habitude, tous les étés* почти винаги водят имперфект.

3 Действие в развитие

Нещо, което е било в ход, без да се уточнява кога свършва: *Je regardais la télé* — гледах телевизия · *Elle attendait le bus*.

Ролята на фон : Често служи за фон на друго, завършено действие — вижте следващата глава.

4 Мисли, чувства и състояния

Глаголите за състояние са почти винаги в имперфект в разказ: *Je savais pas* — не знаех · *Je voulais partir* · *Il était fatigué* · *Elle avait peur*.

Списък за запомняне : *Savoir, vouloir, pouvoir, croire, penser, aimer, être, avoir* — с тези глаголи имперфектът е правилото.

5 Учтивост и предложение

Две употреби извън разказа: *Je voulais vous demander quelque chose* — исках да ви попитам (по-учтиво от *je veux*) · *Si on allait au cinéma ?* — какво ще кажеш да отидем на кино?

Полезно в речта : Втората конструкция — *Si + imparfait* — е стандартният начин да се направи предложение.

Думите, които издават имперфекта

Навик: *toujours · souvent · d'habitude · chaque jour · tous les matins · le samedi*

Описание: *c'était · il y avait · il faisait · pendant que · comme*

Състояние: *je savais · je voulais · je pouvais · j'étais · j'avais*

Ако изречението описва, а не разказва — имперфект.

Кое е наистина важното

→ Имперфектът описва обстановка, навици и състояния, не събития.

→ Изразите за повторение (*toujours, chaque, souvent*) почти винаги го водят.

→ Глаголите за мисъл и състояние са почти винаги в имперфект в разказ.

ГЛАВА 3

Имперфект или *passé composé*

Това е истинската трудност на урока. Двете времена често се срещат в едно изречение — и изборът между тях сменя смисъла, не просто стила.

1 Фон и събитие в едно изречение

Имперфектът дава декора, *passé composé* внася събитието: *Je regardais la télé quand le téléphone a sonné* — гледах телевизия, когато телефонът звънна.

Основната схема : Дългото действие е в имперфект, краткото и прекъсващо — в *passé composé*.

2 Навик срещу еднократно действие

Quand j'étais petit, j'allais à la mer chaque été (навик) срещу *L'été dernier, je suis allé à la mer* (веднъж, конкретно).

Тестът : Един и същ глагол, две различни времена — разликата е в това дали действието се е повтаряло.

3 Състояние срещу промяна

Il avait peur — беше го страх (състояние) срещу *Il a eu peur* — уплаши се (моментът, в който страхът настъпва).

Тънка разлика : Същото с *savoir*: *je savais* = знаех · *j'ai su* = разбрах, узнах.

4 Описание срещу разказ

В един текст двете се редуват: *Il **faisait** nuit. La rue **était** vide. Soudain, une voiture **est arrivée** et **s'est arrêtée** devant la maison.*

Как изглежда в текст : Първите две изречения описват сцената, следващите две я задвижват.

5 Един въпрос за проверка

Питайте се: **това случило ли се е, или просто е било така?**
Случило се е → *passé composé*. Било е така → *imparfait*.

Практическо правило : На български: свършен вид → *passé composé*, несвършен вид → *imparfait*. Не работи винаги, но е добра първа опора.

Двете времена, сравнени

PASSÉ COMPOSÉ — събитие, еднократно действие, промяна, нещо което се е случило и е свършило

IMPARFAIT — описание, навик, състояние, действие в развитие без определен край

Hier, il pleuvait (фон) et je suis resté à la maison (събитие).

Едно събитие на фона на едно състояние — това е стандартната френска фраза за разказ.

Кое е наистина важното

→ Дългото действие е в имперфект, краткото прекъсващо — в *passé composé*.

→ Навик → *imparfait*. Еднократно → *passé composé*.

→ Въпросът за проверка: случило ли се е, или просто е било така?

ГЛАВА 4

Упражнения

Направете ги без да гледате отговорите. Изборът между двете времена се усвоява само чрез писане на цели изречения.

1 Образувайте имперфекта

1. parler (je) 2. finir (nous) 3. prendre (ils) 4. être (tu) 5. manger (je)
6. commencer (il)

Отговори : 1. je parlais · 2. nous finissions · 3. ils prenaient · 4. tu étais
· 5. je mangeais · 6. il commençait

2 Имперфект или passé composé?

1. Quand j'___ (être) petit, j'___ (aller) à la mer chaque été. 2. Hier, il ___ (pleuvoir) et je ___ (rester) à la maison. 3. Je ___ (regarder) la télé quand le téléphone ___ (sonner).

Отговори : 1. étais / allais (двете описват навик и състояние) · 2. pleuvait (фон) / suis resté (събитие) · 3. regardais (фон) / a sonné (събитие)

3 Състояние или промяна?

1. Il ___ (avoir) peur toute la nuit. 2. Quand il ___ (voir) le chien, il ___ (avoir) peur. 3. Je ne ___ (savoir) pas la réponse. 4. Hier, je ___ (savoir) la vérité.

Отговори : 1. avait (състояние) · 2. a vu / a eu (двете са събития) · 3. savais (състояние) · 4. j'ai su (моментът на узнаване)

4 Довършете разказа

Il ____ (faire) nuit. La rue ____ (être) vide. Soudain, une voiture ____ (arriver) et ____ (s'arrêter) devant la maison.

Отговори : faisait / était (описание на сцената) · est arrivée / s'est arrêtée (събитията)

5 Преведете на френски

1. Като малък ходех на училище пеша.
2. Беше студено и валеше.
3. Четях, когато той дойде.
4. Не знаех отговора.

Отговори : 1. Quand j'étais petit, j'allais à l'école à pied. · 2. Il faisait froid et il pleuvait. · 3. Je lisais quand il est arrivé. · 4. Je ne savais pas la réponse.

Как да работите с урока

Ден 1: прочетете урока и направете упражненията, без да гледате отговорите.

Ден 3: повторете упражнение 2 — контрастът между двете времена иска повторение.

Ден 7: опишете писмено един спомен от детството в 5 изречения, като редувате двете времена.

Разказът за детството е идеалното упражнение: навици в имперфект, конкретни събития в passé composé.

Кое е наистина важното

- Двете времена се учат заедно, не поотделно — смисълът им е в контраста.
- Писането на цели изречения е задължително: изборът се вижда само в контекст.
- Спомен от детството е най-добрият практически тест на този урок.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Какво вече можете

Какво вече можете

- ☐ Да образувате имперфекта на всеки глагол, включително неправилните
- ☐ Да разпознавате единственото изключение — être
- ☐ Да описвате обстановка, навици и състояния в миналото
- ☐ Да избирате между имперфект и passé composé според смисъла
- ☐ Да правите учтиви предложения със Si + imparfait

За практикуване тази седмица

- ☐ Опишете един спомен от детството в 5 изречения, редувайки двете времена
- ☐ Повторете упражнение 2 без да гледате отговорите
- ☐ Слушайте и забелязвайте: в разговорния френски двете времена се редуват постоянно

Продължението

- ☐ Урок 4: условното наклонение (conditionnel) — учтивост, хипотеза и Si + imparfait
- ☐ Картите за преговор се изтеглят отделно от domaformalis.com

Петте неща, които не бива да забравяте

1. Основата: 1 л. мн.ч. в сегашно време без -ONS.
2. Окончания за всички глаголи: -ais, -ais, -ait, -ions, -iez, -aient.
3. Единственото изключение: être → j'étais.
4. Имперфектът описва, passé composé разказва.
5. Дългото действие е фон (imparfait), краткото го прекъсва (passé composé).

Тези пет точки покриват почти всички случаи в разказа.

Този урок следва и допълва курса на Yasmine, преподавателка по френски и испански в София. Обясненията са структурирани около контраста между двете минали времена и допълнени с упражнения с отговори.

За повече потърсете **картите за преговор** на Domaformalis, а ако желаете уроци на живо с преподавател — свържете се с нас.

DOMAFORMALIS

domaformalis.com

La formation facile pour tous et partout